Eerste Kamer der Staten-Generaal I

Vergaderjaar 2026-2027

27 879 Versterking van de positie van de consument

29 023 Voorzienings- en leveringszekerheid energie

M[1] **VERSLAG VAN EEN NADER SCHRIFTELIJK OVERLEG**
Vastgesteld 3 november 2026

De vaste commissie voor Economische Zaken / Klimaat en Groene Groei[2] heeft nader schriftelijk overleg gevoerd met de minister van Klimaat en Groene Groei over **stand van zaken energiemarkt voor consumenten.** Bijgaand brengt de commissie hiervan verslag uit. Dit verslag bestaat uit:

- De uitgaande brief van 16 september 2026.
- De antwoordbrief van 28 oktober 2026

De griffier van de vaste commissie voor Economische Zaken / Klimaat en Groene Groei,
Karthaus

[1] De letter M heeft alleen betrekking op 27 879.
[2] Samenstelling:
Van Aelst-den Uijl (SP), Van Ballekom (VVD), Baumgarten (JA21), Beukering (Fractie-Beukering), Bovens (CDA), Crone (PRO), Dessing (FVD), Van Gasteren (Fractie-Van Gasteren), Van der Goot (OPNL), Van Gurp (PRO), Holterhues (ChristenUnie), Karaaslan (D66), Kluit (PRO) (voorzitter), Kroon (BBB), Van Langen-Visbeek (BBB) (ondervoorzitter), Van Meenen (D66), Panman (BBB), Perin-Gopie (Volt), Petersen (VVD), Van Rooijen (50PLUS), Van de Sanden (Fractie-Van de Sanden), Schalk (SGP), Steenkamp (CDA), Straus (VVD), Van Strien (PVV), Thijsssen (PRO), Visseren-Hamakers (Fractie-Visseren-Hamakers), Walenkamp (Fractie-Walenkamp)

BRIEF VAN DE VOORZITTER VAN DE VASTE COMMISSIE VOOR ECONOMISCHE ZAKEN / KLIMAAT EN GROENE GROEI

Aan de minister van Klimaat en Groene Groei

Den Haag, 16 september 2026

De leden van de vaste commissie voor Economische Zaken / Klimaat en Groene Groei hebben met belangstelling kennisgenomen uw brief van 1 juli 2026 met de beantwoording op nadere vragen over de stand van zaken energiemarkt voor consumenten; Versterking van de positie van de consument.[3] De leden van de fractie van de **BBB** hebben naar aanleiding daarvan een aantal nadere vragen en opmerkingen.

Vragen en opmerkingen van de leden van de fractie van de BBB

U adviseert consumenten met een dynamisch contract die kwetsbaar zijn om “gewoon” een financiële buffer van 10% aan te houden, of anders een vast contract te kiezen.[4] Hoe zinvol acht u dit advies voor deze kwetsbare groep die grote moeite heeft met rondkomen, zo vragen de fractieleden van de BBB.

U kiest er niet voor buurtbatterijen op te zetten vanwege allerlei “barrières” zoals ruimtelijke inpassing, beheer en financiering.[5] Waarom is lokaal draagvlak geen onderdeel van het afwegingskader? Deze leden ontvangen hierop graag een toelichting.

U stelt dat een gemeenschappelijk privaat distributiesysteem (GDS) een nuttige oplossing kan zijn, maar dat dit in nieuwbouwwijken voor gewone burgers onmogelijk is vanwege "strikte voorwaarden van het Europese recht" die de regering "niet kan versoepelen".[6] Bent u bereid hierover in Europa het gesprek aan te gaan? Deze leden ontvangen hierop graag een toelichting.

U schrijft dat er 1,7 miljoen euro is vrijgemaakt om 8 FTE in te huren voor een half jaar controlewerk (januari tot en met juni 2026), en ziet daarom geen aanleiding om de TTB-regeling te vereenvoudigen.[7] Bent u wel bereid het ATR om een advies te vragen?

U belooft te werken aan de "doorontwikkeling van het Local 4 Local programma"[8] zodat energiegemeenschappen het stroomnet kunnen ontlasten. Kunt u aangeven op welke wijze en wanneer de Kamer daarvan de resultaten kan verwachten?

De leden van de vaste commissie voor Economische Zaken / Klimaat en Groene Groei zien uw reactie met belangstelling tegemoet en ontvangen deze graag uiterlijk binnen vier weken.

S.M. Kluit
Voorzitter van de vaste commissie voor Economische Zaken / Klimaat en Groene Groei

[3] *Kamerstukken I* 2025/26, 27.879 / 29.023, L.
[4] *Kamerstukken I* 2025/26, 27.879 / 29.023, K, p. 8; *Kamerstukken I* 2025/26, 27.879 / 29.023, L, p. 5.
[5] *Kamerstukken I* 2025/26, 27.879 / 29.023, L, p. 7.
[6] *Kamerstukken I* 2025/26, 27.879 / 29.023, L, p. 8.
[7] *Kamerstukken I* 2025/26, 27.879 / 29.023, L, p. 9.
[8] *Kamerstukken I* 2025/26, 27.879 / 29.023, L, p. 8.

BRIEF VAN DE MINISTER VAN KLIMAAT EN GROENE GROEI

Aan de Voorzitter van de Eerste Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 28 oktober 2026

Hierbij zend ik u de antwoorden op de vragen van de fractie van de BBB over de stand van zaken energiemarkt voor consumenten; versterking van de positie van de consument (182240, ingezonden 15 september 2026).

Stientje van Veldhoven-van der Meer
Minister van Klimaat en Groene Groei

182240

1
U adviseert consumenten met een dynamisch contract die kwetsbaar zijn om “gewoon” een financiële buffer van 10% aan te houden, of anders een vast contract te kiezen. Hoe zinvol acht u dit advies voor deze kwetsbare groep die grote moeite heeft met rondkomen, zo vragen de fractieleden van de BBB

Antwoord
Huishoudens hebben keuzes in het kiezen van energiecontractvormen. Grofweg zijn er drie hoofdtype contracten: vaste contracten, variabele contracten en dynamische contracten. Dynamische contracten zijn een relatief nieuw aangeboden product. Het is denkbaar dat nog niet alle huishoudens gewend zijn met dit product en daardoor nog niet de voor- en nadelen kennen. Met een dynamisch contract kunnen afnemers te maken krijgen met relatief grote schommelingen in de jaarlijkse afrekening. Voor huishoudens met een lager inkomen kan een hogere rekening ineens moeilijker te betalen zijn. Uit het onderzoeksrapport van CEDelft en Motivaction komt daarom naar voren dat het dan verstandig is om bij de keuze voor een dergelijk contract met vaak aantrekkelijke prijzen, een minimale buffer aan te houden van 10% van de verwachte jaarlijkse energierekening bij een dynamisch contract. Uiteindelijk is het aan de consument om een afweging te maken welk type contract het beste bij diens wensen past, waarbij ze ook de (on)mogelijkheid om maandelijks geld opzij te zetten voor eventuele tegenvallende prijzen kunnen meewegen. Het is extra belangrijk om dit advies mee te geven aan huishoudens die moeite hebben met rondkomen, zodat ze zich bewust zijn van het risico van deze contractvorm. 10% op een gemiddelde jaarrekening van ongeveer 2.000 euro betekent een benodigde buffer van 200 euro.

2
U kiest er niet voor buurtbatterijen op te zetten vanwege allerlei “barrières” zoals ruimtelijke inpassing, beheer en financiering. Waarom is lokaal draagvlak geen onderdeel van het afwegingskader? Deze leden ontvangen hierop graag een toelichting

Antwoord
Uiteraard is lokaal draagvlak, naast aspecten als ruimtelijke inpassing, beheer en financiering, ook onderdeel van de afweging ten aanzien van de lokale inpassing van buurtbatterijen. In de Beleidsagenda Energieopslag, waarover uw Kamer later dit jaar geïnformeerd wordt, zijn acties geformuleerd die de barrières voor een versnelde opschaling van de toepassing van batterijen wegnemen. Het versterken van samenwerkingsprocessen rondom de ruimtelijke inpassing van batterijen is één van deze acties.
Netbeheerders werken al samen met energiebedrijven aan slimme inzet van bijvoorbeeld thuisbatterijen, laadpalen en warmtepompen in woonwijken. Hierbij spelen genoemde barrières geen rol. Samen met het ministerie van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening wordt bovendien gewerkt aan het ontwerp van wijken waarbij rekening wordt gehouden met lokale flexibiliteit, zodat ook in gebieden met een vol stroomnet meer ruimte voor woningbouw ontstaat. Indien buurtbatterijen aan het ontwerp een waardevolle bijdrage kunnen leveren, zullen genoemde barrières niet van toepassing zijn.

3
U stelt dat een gemeenschappelijk privaat distributiesysteem (GDS) een nuttige oplossing kan zijn, maar dat dit in nieuwbouwwijken voor gewone burgers onmogelijk is vanwege "strikte voorwaarden van het Europese recht" die de regering "niet kan versoepelen". Bent u bereid hierover in Europa het gesprek aan te gaan? Deze leden ontvangen hierop graag een toelichting.

Antwoord
Een gesloten distributiesysteem (GDS) kan in specifieke situaties nuttig zijn, maar is niet zonder meer een oplossing voor netcongestie in woonwijken. Het GDS is bewust bedoeld voor geografisch afgebakende industriële of commerciële locaties. Huishoudelijke afnemers zijn daarbij in beginsel

uitgesloten. Verruiming naar reguliere woonwijken zou de aard van deze Europese regeling wezenlijk veranderen. Het is niet kansrijk om hier op Europees niveau voor te pleiten. Dit is ook niet nodig. Binnen het Europese kader bestaat al ruimte voor lokaal georganiseerde private netten met kleinverbruikers. De Europese regels bieden hiervoor mogelijkheden via energiegemeenschappen. Ik onderzoek op dit moment hoe hiermee in Nederland moet worden omgegaan en betrek daarbij de ervaringen met zogenoemde projectnetten: experimentele private netten waarop ook kleinverbruikers zijn aangesloten. RVO evalueert deze momenteel. Ik merk daarbij op dat het aanleggen van een privaat net niet vanzelf tot een betere benutting van de beschikbare infrastructuur leidt of lagere algemene kosten. Dat hangt ook af van de prikkels voor gebruikers en van de technische mogelijkheden om het gezamenlijke netgebruik daadwerkelijk te optimaliseren. Het enkel uitbreiden van de ruimte voor aanleg en beheer van private netten is dus niet een oplossing voor netcongestieproblemen.

De evaluaties van de projectnetten zijn nog niet afgerond. Uit de ervaringen met de projectnetten blijkt niettemin al dat privaat netbeheer door of met kleinverbruikers aanzienlijke juridische, organisatorische en administratieve uitdagingen kent. Daarom verken ik ook hoe de voordelen van lokale samenwerking kunnen worden benut zonder de infrastructuur in privaat beheer over te dragen, bijvoorbeeld door contractuele groepsafspraken tussen samenwerkende kleinverbruikers en de systeembeheerder.

4
U schrijft dat er 1,7 miljoen euro is vrijgemaakt om 8 FTE in te huren voor een half jaar controlewerk (januari tot en met juni 2026), en ziet daarom geen aanleiding om de TTB-regeling te vereenvoudigen. Bent u wel bereid het ATR om een advies te vragen?

Antwoord
De TTB-regeling zit in de afrondende fase. De nacontrole is volledig afgerond. De regeling wordt al geëvalueerd door een evaluatieonderzoek uitgevoerd door de Auditdienst Rijk (ADR), waarvan de resultaten naar verwachting eind dit jaar worden gepubliceerd. Ik zie daarom geen aanleiding om voor een advies van het Adviescollege toetsing regeldruk (ATR) te vragen. Dit najaar zal de Kamer middels een voortgangsbrief worden geïnformeerd over het onderzoek van de ADR.

5
U belooft te werken aan de "doorontwikkeling van het Local 4 Local programma" zodat energiegemeenschappen het stroomnet kunnen ontlasten. Kunt u aangeven op welke wijze en wanneer de Kamer daarvan de resultaten kan verwachten?

Antwoord
Energie Samen heeft een voorstel gemaakt dat bestaat uit twee delen om de doorontwikkeling van Local4Local vorm te geven. Voor het eerste deel is op 22 september een beschikking afgegeven. De looptijd van de subsidie is tot eind 2028. Over deel 2 wordt dit jaar nog een besluit genomen. De Kamer wordt in het voorjaar van 2027 geïnformeerd over de voorlopige resultaten.